UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

5 päivänä kesäkuuta 2014*

Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus — 54 artikla — Ne bis in idem -periaate — Soveltamisala — Sopimusvaltion tuomioistuimen päätös menettelyn keskeyttämisestä siirtämättä asiaa rikosasian pääkäsittelyyn tosiseikkojen ja/tai näytön riittämättömyyden perusteella — Mahdollisuus aloittaa esitutkinta uudelleen, jos ilmenee uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä — Henkilön, jota koskevassa asiassa on annettu ”lainvoimainen tuomio”, käsite — Rikosoikeudellinen menettely toisessa sopimusvaltiossa samaa henkilöä vastaan samasta teosta — Syyteoikeuden raukeaminen ja ne bis in idem -periaatteen soveltaminen

Asiassa C-398/12,

jossa on kyse EU 35 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale di Fermo (Italia) on esittänyt 11.7.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.8.2012, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

M,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa neljännen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit M. Safjan, J. Malenovský ja A. Prechal,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.9.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Q ja R, edustajinaan avvocato C. Taormina ja avvocato L. V. Mascioli,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato G. Palatiello,

— Belgian hallitus, asiamiehinään T. Materne ja C. Pochet,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Schillemans, M. de Ree, C. Wissels ja B. Koopman,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään A. Posch,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

— Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna, M. Arciszewski, M. Szpunar ja M. Szwarc,

— Sveitsin hallitus, asiamiehenään D. Klingele,

— Euroopan komissio, asiamiehinään F. Moro ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.2.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (EYVL 2000, L 239, s. 19), joka allekirjoitettiin Schengenissä 19.6.1990 (jäljempänä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus), 54 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, joka on saatettu Italiassa vireille M:ää vastaan samasta teosta kuin se, joka on ollut rinnakkaisen esitutkinnan kohteena Belgiassa, ja jossa on kyse siitä, että M:n väitetään kohdistaneen toukokuussa 2001–helmikuussa 2004 viimeksi mainitun jäsenvaltion alueella seksuaalista väkivaltaa sisältäneitä tekoja alaikäiseen tyttöön.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus

3 Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus, joka allekirjoitettiin Roomassa 4.11.1950 (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus), sisältää liitteenä seitsemännen lisäpöytäkirjan, joka allekirjoitettiin Strasbourgissa 22.11.1984, jonka 25 Euroopan unionin jäsenvaltiota ovat ratifioineet (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemäs lisäpöytäkirja) ja jonka 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Kielto syyttää ja rangaista kahdesti”, määrätään seuraavaa:

”1. Ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.

2. Edellisen kappaleen määräykset eivät estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.

3. Tästä artiklasta ei saa poiketa [Euroopan ihmisoikeussopimuksen] 15 artiklan perusteella.”

Unionin oikeus

Euroopan unionin perusoikeuskirja

4 Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 50 artiklassa, jonka otsikko on ”Kielto syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta”, määrätään seuraavaa:

”Ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti.”

Pöytäkirja (N:o 19) Schengenin säännöstöstä

5 Osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 19), joka on liitetty Lissabonin sopimukseen (EUVL 2010, C 83, s. 290), 1 ja 2 artiklan mukaan Belgian kuningaskunta ja Italian tasavalta kuuluvat jäsenvaltioihin, joihin sovelletaan Schengenin säännöstöä.

Pöytäkirja (N:o 36) siirtymämääräyksistä

6 EUT-sopimukseen liitetyn siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan (N:o 36) 10 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan EU-sopimuksen, sellaisena kuin se oli ennen Lissabonin sopimusta, VI osaston mukainen unionin tuomioistuimen toimivalta säilyy ennallaan viisi ensimmäistä vuotta viimeksi mainitun sopimuksen voimaantulopäivästä sellaisten unionin säädösten osalta, jotka on annettu ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa, myös silloin, kun toimivalta on hyväksytty EU 35 artiklan 2 kohdan nojalla.

EU 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu julistus

7 Amsterdamin sopimuksen voimaantulopäivästä annetun ilmoituksen, joka julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 1.5.1999 (EYVL L 114, s. 56), mukaan Italian tasavalta on antanut EU 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun julistuksen, jolla tämä jäsenvaltio on hyväksynyt unionin tuomioistuimen toimivallan antaa ennakkoratkaisuja EU 35 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus

8 Schengenin säännöstöön kuuluu erityisesti Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus. Tämän yleissopimuksen III osastoon, jonka otsikko on ”Poliisi ja turvallisuus”, sisältyy 3 luku, jonka otsikko puolestaan on ”Ne bis in idem -periaatteen soveltamisesta”. Yleissopimuksen 54 artiklassa, joka sisältyy mainittuun 3 lukuun, määrätään seuraavaa:

”Henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimuspuoli on antanut lainvoimaisen tuomion, ei voida syyttää samasta teosta toisen sopimuspuolen toimesta edellyttäen, että tämä henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä taikka että sitä ei voida tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan enää suorittaa.”

Belgian oikeus

9 Belgian esitutkintalain (code d’instruction criminelle, jäljempänä CIC) 128 §:ssä säädetään, että tilanteessa, jossa on vaadittu esitutkinnan kohteena olevan henkilön asian siirtämistä rikosasian pääkäsittelyyn, ”jos esitutkintajaosto katsoo, ettei tosiseikkojen perusteella ole kyse rikoksesta tai että syytettyä vastaan ei ole tosiseikkoja ja/tai näyttöä, se keskeyttää menettelyn”.

10 CIC:n 246 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Henkilöä, jonka osalta esitutkintajaoston ratkaisuista tehtyjä valituksia käsittelevä valitusjaosto on päättänyt, ettei asiaa siirretä rikosasian pääkäsittelyyn, ei voida enää asettaa syytteeseen samasta teosta, ellei asiassa esitetä uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä.”

11 CIC:n 247 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Uusiksi tosiseikoiksi ja/tai uudeksi näytöksi luetaan todistajanlausunnot, asiakirjat ja pöytäkirjat, joita ei ole aiemmin voitu toimittaa valitusjaoston tutkittavaksi ja jotka voivat joko vahvistaa valitusjaoston riittämättömänä pitämää näyttöä tai joiden ansiosta tosiseikkoja voidaan tarkastella toisesta näkökulmasta ja selvittää näin, mitä todellisuudessa on tapahtunut.”

12 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Belgiassa Cour de cassation on todennut, että CIC:n 246 ja 247 §:ää sovelletaan paitsi valitusjaoston päätöksiin menettelyn keskeyttämisestä myös tutkintatuomioistuinten, mukaan luettuna esitutkintajaoston, kaikkiin esitutkinnan päättäviin päätöksiin menettelyn keskeyttämisestä.

13 CIC:n 248 §:ssä säädetään, että jos uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä ilmenee, rikospoliisiviranomaisen tai tutkintatuomarin on toimitettava jäljennökset asiakirjoista sekä tosiseikoista ja/tai näytöstä cour d’appelin syyttäjälle. Tämä viimeksi mainittu voi pyytää valitusjaoston puheenjohtajaa nimeämään tuomarin, joka tutkii asian uudelleen syyttäjäviranomaisen pyynnöstä.

Italian oikeus

14 Italian rikoslain 604 §:ssä säädetään, että Italian kansalainen voidaan asettaa Italiassa syytteeseen väkivaltaisista seksuaalirikoksista, vaikka ne olisi tehty ulkomailla.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

15 M, joka on Italian kansalainen, asuu Belgiassa, jossa hänen miniänsä Q:n tehtyä useita rikosilmoituksia häneen kohdistettiin vuonna 2004 rikosoikeudellinen menettely seksuaalista väkivaltaa sisältäneistä teoista tai luonteeltaan seksuaalisista lainvastaisista teoista, kuten teosta, jossa oli kyse alaikäisen alle 16-vuotiaan tytön sukupuolisiveellisyyden loukkaamisesta.

16 M:n väitettiin syyllistyneen näihin tekoihin Belgian alueella toukokuussa 2001–helmikuussa 2004 ja kohdistaneen ne 29.4.1999 syntyneeseen pojantyttäreensä N:ään poikansa O:n avustuksella.

17 Esitutkinnan, jonka aikana koottiin ja tutkittiin monenlaista näyttöä, päätteeksi tribunal de première instance de Monsin (Belgia) esitutkintajaosto teki 15.12.2008 antamallaan ratkaisulla päätöksen menettelyn keskeyttämisestä siirtämättä asiaa rikosasian pääkäsittelyyn sillä perusteella, ettei asiassa ollut riittävästi tosiseikkoja ja/tai näyttöä (jäljempänä päätös menettelyn keskeyttämisestä).

18 Cour d’appel de Monsin (Belgia) valitusjaosto pysytti menettelyn keskeyttämisestä tehdyn päätöksen 21.4.2009 antamallaan ratkaisulla. Cour de cassation (Belgia) hylkäsi tästä ratkaisusta tehdyn muutoksenhaun 2.12.2009 antamallaan ratkaisulla.

19 Rinnakkain Belgian alueella toteutetun esitutkinnan kanssa ja Q:n 23.11.2006 Italian poliisille tekemän rikosilmoituksen johdosta M:ää vastaan käynnistettiin rikosoikeudellinen menettely Tribunale di Fermossa samasta teosta kuin se, joka mainittiin tämän tuomion 15 ja 16 kohdassa.

20 Esitutkinnan, joka pääosin vastasi Belgiassa toteutettua esitutkintaa, päätteeksi Tribunale di Fermon tutkintatuomari määräsi 19.12.2008 M:n asian siirrettäväksi rikosasian pääkäsittelyyn saman tuomioistuimen kollegiaalisessa kokoonpanossa.

21 Tribunale di Fermossa 9.12.2009 pidetyssä istunnossa M vetosi Cour de cassationin 2.12.2009 antamaan ratkaisuun ja ne bis in idem -periaatteeseen.

22 Syyttäjäviranomainen ja Q:n asianajajat myönsivät, että niin Belgiassa kuin Italiassakin toteutetun esitutkinnan kohteena olleet teot olivat identtisiä, mutta kiistivät sellaisen asiaratkaisun, jolla olisi oikeusvoima, olemassaolon ja väittivät tässä yhteydessä, ettei menettelyn keskeyttämisestä 15.12.2008 tehty päätös ollut esteenä sille, että menettely aloitettaisiin uusien tosiseikkojen ja/tai uuden näytön esittämisen perusteella myöhemmin uudelleen.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kyseinen menettelyn keskeyttämisestä tehty päätös on esteenä sille, että esitutkinnan kohteena olleen henkilön asia siirrettäisiin rikosasian pääkäsittelyyn, ellei häntä vastaan ilmene CIC:n 247 §:ssä määritellyn kaltaisia uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä.

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa myös, että Belgian oikeuden mukaan esitutkinta voidaan aloittaa uusien tosiseikkojen ja/tai uuden näytön perusteella uudelleen vain syyttäjäviranomaisen vaatimuksesta.

25 Tässä tilanteessa Tribunale di Fermo on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Estääkö menettelyn keskeyttämisestä tehty lainvoimainen päätös, joka on tehty Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen sopimuspuolena olevan Euroopan unionin jäsenvaltion [tuomioistuimessa] laajan esitutkinnan päätteeksi sellaisessa menettelyssä, joka voidaan käynnistää uudelleen, mikäli asiassa esitetään uutta näyttöä, menettelyn aloittamisen tai jatkamisen samaa henkilöä vastaan samasta teosta toisessa sopimusvaltiossa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa tulkittava siten, että kun on tehty päätös menettelyn keskeyttämisestä siirtämättä asiaa rikosasian pääkäsittelyyn, mikä on sopimusvaltiossa, jossa tällainen päätös on tehty, esteenä sille, että kyseisen päätöksen saaneeseen henkilöön kohdistettaisiin uusi rikosoikeudellinen menettely samasta teosta, ellei häntä vastaan ilmene uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä, kyseistä päätöstä on pidettävä mainitussa artiklassa tarkoitettuna lainvoimaisena tuomiona, joka siis estää uuden rikosoikeudellisen menettelyn samaa henkilöä vastaan samasta teosta toisessa sopimusvaltiossa.

27 Kuten Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan sanamuodostakin jo ilmenee, henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimusvaltio on antanut ”lainvoimaisen tuomion”, ei voida syyttää samasta teosta toisessa sopimusvaltiossa.

28 Sen selvittämiseksi, onko tuomioistuimen ratkaisussa kyse mainitussa artiklassa tarkoitetusta henkilöä koskevassa asiassa annetusta lainvoimaisesta tuomiosta, on varmistuttava siitä, että kyseinen tuomioistuimen ratkaisu on annettu pääasiasta tehdyn arvioinnin perusteella (ks. vastaavasti tuomio Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, 30 kohta).

29 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on todennut, että sopimusvaltion lainkäyttöelinten antaman ratkaisun, jolla syytetty on vapautettu lainvoimaisesti syytteestä riittämättömän näytön takia, on katsottava perustuvan tällaiseen arviointiin (ks. vastaavasti tuomio van Straaten, C-150/05, EU:C:2006:614, 60 kohta).

30 On siis todettava, että päätöksen, joka on tehty menettelyn keskeyttämisestä sellaisen esitutkinnan jälkeen, jonka aikana on koottu ja tutkittu monenlaista näyttöä, on katsottava perustuvan tuomiossa Miraglia (EU:C:2005:156) tarkoitettuun pääasiasta tehtyyn arviointiin siltä osin kuin se sisältää lainvoimaisen päätöksen kyseisen näytön riittämättömyydestä ja siinä suljetaan pois mahdollisuus asian ottamisesta uudelleen tutkittavaksi saman selvityskokonaisuuden perusteella.

31 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta henkilöä koskevassa asiassa voitaisiin katsoa annetun Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettu ”lainvoimainen tuomio” niiden tekojen osalta, joihin hänen väitetään syyllistyneen, syyteoikeuden on täytynyt raueta lainvoimaisesti, jolloin kyseinen ratkaisu johtaa sopimusvaltiossa, jossa se on annettu, ne bis in idem -periaatteen mukaiseen suojaan (ks. vastaavasti tuomio Turanský, C-491/07, EU:C:2008:768, 32 ja 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Sellaista ratkaisua nimittäin, joka ei esitutkinta- ja syytemenettelyn henkilöä vastaan aloittaneen sopimusvaltion oikeuden mukaan johda kansallisesti syyteoikeuden lainvoimaiseen raukeamiseen, ei lähtökohtaisesti voida pitää menettelyllisenä esteenä sille, että toisessa sopimusvaltiossa mahdollisesti aloitetaan kyseistä henkilöä vastaan samasta teosta esitutkinta- ja syytemenettely tai jatketaan tällaista menettelyä (tuomio Turanský, EU:C:2008:768, 36 kohta).

33 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, Cour de cassationin 2.12.2009 antaman ratkaisun jälkeen päätös menettelyn keskeyttämisestä on tullut lainvoimaiseksi. Niinpä syyteoikeuden on katsottava rauenneen, mikä siis on Belgian kuningaskunnan alueella esteenä uudelle rikosoikeudelliselle menettelylle M:ää vastaan sellaisesta teosta ja sellaisen seikkakokonaisuuden perusteella, jotka olisivat samat kuin ne, jotka tutkittiin kyseiseen päätökseen johtaneessa menettelyssä. CIC:n 246–248 §:ssä nimittäin säädetään pääasiallisesti, että menettely voidaan aloittaa uudelleen vain sellaisten uusien tosiseikkojen ja/tai uuden näytön eli erityisesti sellaisen näytön perusteella, jota ei vielä ole toimitettu valitusjaoston tutkittavaksi ja joka saattaa muuttaa tämän päätöstä menettelyn keskeyttämisestä.

34 Lisäksi on muistutettava, että – kuten yhteisöjen tuomioistuin katsoi tuomionsa Bourquain (C-297/07, EU:C:2008:708) 40 kohdassa vastaajan poissa ollessa annetusta ratkaisusta – pelkästään se, että tämä rikosoikeudellinen menettely olisi kansallisen oikeuden mukaan merkinnyt oikeudenkäynnin aloittamista uudelleen, ei itsessään sulje pois sitä, että kyseinen ratkaisu luokiteltaisiin kuitenkin Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetulla tavalla ”lainvoimaiseksi”.

35 On myös huomattava, että koska kielto syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta sisältyy myös perusoikeuskirjan 50 artiklaan, Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa on tulkittava mainitun artiklan valossa.

36 Tästä on todettava ensinnäkin, että kyseessä olevan rikosoikeudellisen ratkaisun ”lainvoimaisuutta” on arvioitava ratkaisun antaneen jäsenvaltion oikeuden perusteella.

37 Sitten on huomattava, että perusoikeuskirjan 50 artiklan selitysten, jotka on otettava huomioon perusoikeuskirjan tulkinnassa (tuomio Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), mukaan ”seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, eli kun periaatetta sovelletaan yhdessä jäsenvaltiossa, on tällä turvatulla oikeudella sama merkitys ja kattavuus kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavalla oikeudella”. On nimittäin niin, että koska Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklan mukaan tuomioistuinratkaisun ”lainvoimaisuus” riippuu silloin, kun on kyse ne bis in idem -periaatteen

soveltamisesta mahdolliseen toisen sopimusvaltion aloittamaan rikosoikeudelliseen menettelyyn, siitä, onko ratkaisu lopullinen vai ei siinä sopimusvaltiossa, jossa se on annettu, mainittu selitysten kohta on merkityksellinen nyt käsiteltävässä asiassa.

38 Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 2 kappaleesta ilmenee, että artiklan 1 kappaleessa vahvistettu ne bis in idem -periaate ei ole esteenä mahdollisuudelle ottaa asia uudelleen tutkittavaksi, ”jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista”, jotka voisivat vaikuttaa annettuun ratkaisuun.

39 Tässä yhteydessä Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut tuomiossaan Zolotoukhine vastaan Venäjä (nro 14939/03, 83 kohta, 10.2.2009), että Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklasta ”tulee merkityksellinen, kun aloitetaan uusi rikosoikeudellinen menettely ja kun aiemmin annetusta vapauttavasta tai langettavasta tuomiosta on jo tullut lainvoimainen”. Sen sijaan ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja ei voida ottaa huomioon selvitettäessä, onko menettely päätetty lainvoimaisesti. Vaikka tällaiset muutoksenhakukeinot ovat jatkoa ensimmäiselle menettelylle, ratkaisun ”lainvoimaisuus” ei voi riippua niiden käytöstä (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, Zolotoukhine v. Venäjä, nro 14939/03, 108 kohta, 10.2.2009).

40 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että CIC:n 246–248 §:ssä säädetyn kaltainen mahdollisuus aloittaa esitutkinta uudelleen uusien tosiseikkojen ja/tai uuden näytön ilmenemisen perusteella ei voi kyseenalaistaa pääasiassa kyseessä olevan, menettelyn keskeyttämisestä tehdyn päätöksen lainvoimaisuutta. Tällainen mahdollisuus ei tosin ole mainitussa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettu ”ylimääräinen muutoksenhakukeino”, mutta se merkitsee erillisen menettelyn poikkeuksellista aloittamista eri näytön perusteella pikemminkin kuin pelkkää jo päätetyn menettelyn jatkamista. Lisäksi on huomattava, että kun otetaan huomioon tarve tarkastaa, ovatko uudelleenaloittamisen perusteeksi esitetyt seikat todellakin luonteeltaan uusia, kukin uusi tällaiseen uudelleenaloittamisen mahdollisuuteen perustuva menettely samaa henkilöä vastaan samasta teosta voidaan aloittaa vain siinä sopimusvaltiossa, jonka alueella kyseinen päätös menettelyn keskeyttämisestä on tehty.

41 Esitettyyn kysymykseen on vastattava edellä esitetyn perusteella, että Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklaa on tulkittava siten, että kun on tehty päätös menettelyn keskeyttämisestä siirtämättä asiaa rikosasian pääkäsittelyyn, mikä on sopimusvaltiossa, jossa tällainen päätös on tehty, esteenä sille, että kyseisen päätöksen saaneeseen henkilöön kohdistettaisiin uusi rikosoikeudellinen menettely samasta teosta, ellei häntä vastaan ilmene uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä, kyseistä päätöstä on pidettävä mainitussa artiklassa tarkoitettuna lainvoimaisena tuomiona, joka siis estää uuden rikosoikeudellisen menettelyn samaa henkilöä vastaan samasta teosta toisessa sopimusvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Schengenissä (Luxemburg) 19.6.1990, 54 artiklaa on tulkittava siten, että kun on tehty päätös menettelyn

keskeyttämisestä siirtämättä asiaa rikosasian pääkäsittelyyn, mikä on sopimusvaltiossa, jossa tällainen päätös on tehty, esteenä sille, että kyseisen päätöksen saaneeseen henkilöön kohdistettaisiin uusi rikosoikeudellinen menettely samasta teosta, ellei häntä vastaan ilmene uusia tosiseikkoja ja/tai uutta näyttöä, kyseistä päätöstä on pidettävä mainitussa artiklassa tarkoitettuna lainvoimaisena tuomiona, joka siis estää uuden rikosoikeudellisen menettelyn samaa henkilöä vastaan samasta teosta toisessa sopimusvaltiossa.

Allekirjoitukset